

Sisällys

Aluksi	11
Opetusharjoittelujärjestelmän lähtökohtia	15
Marjaana Leivo, Leena Isosomppi ja Raine Valli	
Monipuolinen harjoittelumalli	18
Yhteistyö kunnallisten koulujen kanssa.	20
Opetusharjoittelun rakenne	21
Koulutus harjoittelun ohjaajan ammatillisen kasvun tukena	24
Palaute ja arviointi harjoittelun kehittämistyössä	26
Pienryhmä opetusharjoittelussa.	29
Eila Aarnos	
Pienryhmä opiskelumuotona ja opiskelun kohteena	30
Aikuispedagogiikasta tukea ryhmätyöskentelyyn	33
Onnistumisen kokemukset.	35
Epäonnistumisen kokemukset ja konfliktit	37
Keskustelu ryhmän toiminnan tukena	40
Aikuispedagogisia johtopäätöksiä	46
Ammatillinen kehittyminen opetusharjoittelun haasteena	51
Marketta Widjeskog ja Päivi Perkkilä	
Ammatillisen kehittymisen esteet ja haasteet	53

Noviisista ekspertiksi – tai ainakin päteväksi ja taitavaksi opettajaksi	58
Opintoharjoittelun eteneminen	62
Opiskelija ja ohjaaja ammatillisen kasvun polulla kohti hyvää opettajuutta.	65
Aikuisopiskelijan ohjaaminen pedagogisessa harjoittelussa	69
Merja Meriläinen ja Anne Partanen	
Ohjauksen monet kasvat.	72
Kollektiivinen kouluttautuminen yhteisen ohjauksielen avaajana.	75
Ohjaus kenttäkoulujen ohjaavien opettajien kokemana	78
Ulkomaan harjoittelu – pala arkipäivää.	91
Raine Valli	
Harjoittelun lähtökohdat.	93
Kokemuksia harjoittelusta	96
Yhdysluokkapedagogiikkaa harjoittelemassa	99
Marketta Widjeskog	
Harjoitteluympäristön haasteellisuus	100
Vaihtoehtoja yhdysluokkapedagogiikkaan	102
Itsenäinen opettajarajoittelu eri-ikäisten oppilaiden kanssa	104
Eheyttäen eriyttämiseen – eri-ikäisten samanaikainen opettaminen	106
Ammatillinen kehittyminen kokemuksia lisäämällä	109
Harjoittelukokemuksia eli ihastelun ja ihmettelyn aiheita	112

Tutkiva oppiminen projektiharjoittelun menetelmänä 117

Päivi Perkkilä

Projektiharjoittelun tavoitteet ja sisällöt	117
Tutkivan oppimisen periaatteet	122
Periaatteiden soveltaminen ”Kokkola – merestä noussut kaupunki” -projektissa	126
Opiskelijoiden kokemus tutkivasta oppimisesta.	132
Kiinnostavan menetelmän haasteita	136

Erityiskasvatuksen harjoittelu opettajakuvan avartajana 141

Marjaana Leivo

Miten harjoitteluympäristön pitäisi virittää?	141
Harjoittelun aikuispedagogiset ratkaisut	145
Harjoittelun merkittävät oppimiskokemukset.	151
Moniääninen harjoitteluympäristö havahtumisen mahdollistajana.	160

Opettajan ääneen ja työn maisemaan syventymässä 165

Leena Isosomppi

Syventävän harjoittelun lähtökohdat ja toteutus	167
Moniääninen ja neuvoteltava opettajaidentiteetti.	168
Opiskelijan vapaus ja ohjauksellinen tuki	171
Yhteisöllisyys ja valta opetusharjoittelussa	176
Syventävä harjoittelu kokoa ja voimaannuttaa	181

Modernit ohjausvälineet ja -tavat harjoittelun ohjauksessa.	185
Raine Valli ja Merja Meriläinen	
Kokemuksellinen oppiminen asiantuntijuuden syntymisessä.	187
Yhteistoiminnallinen kumppanuus ammatti-identiteetin rakentumisen tukena	189
Ohjauksen välineitä ja muotoja luonnollisessa toimintaympäristössä	192
Etäharjoittelu monenkeskisen vuorovaikutuksen mahdollistajana	193
Lopuksi.	203
Lähteet.	207